

[Niels Helveg Petersen.]

ingen ændring sket. Hvis der skulle ske ændringer heri, måtte regeringen søge et nyt mandat.

Hvis der kan skabes en helhedsløsning på de spørgsmål, der står tilbage, og som særlig volder vanskeligheder — landbrugspolitikken, finansieringssamarbejdet og toldunionens udformning — så vil det radikale venstre ikke være i tvivl om sin positive indstilling, og jeg er ganske overbevist om, at der i så fald vil være en klar politisk vilje i Danmark til at omsætte forhandlingsresultatet i praksis. Men indtil videre er dette spørgsmål ikke af indenrigspolitisk art; bl. a. savner Danmark svar på de forslag, som Danmark har stillet.

For at nå et resultat i de videre forhandlinger kræves der betydelig politisk vilje og godt politisk håndværk. Problemerne forekommer langt fra uovervindelige, men en forudsætning for at løse dem er, at der bliver tale om en helhedsløsning. Intet problemsæt, hverken toldunion, landbrug eller finansieringssamarbejde, kan skydes ud af forhandlingerne af det ene eller det andet land, fordi spørgsmålene hænger sammen, da det her drejer sig om en afvejning af ydelser og modydelser, om fordele og ulemper for hvert enkelt land.

Landboforeningerne frygter tilsyneladende, at fællesmarkedet skal glide forbi, hvis Nordek dannes. Opfattelsen er dog ikke dækkende for det samlede landbrug. Jeg har bemærket, at formanden for de jyske husmænd, hr. Larsen-Ledet, har givet de nordiske planer sin tilslutning ud fra det synspunkt, at én fugl i hånden er bedre end ti på taget. Danmark fastholder sin ansøgning til fællesmarkedet, men fællesmarkedet vil, efter alt hvad vi ved, ikke foreløbig stå åbent for os — om nogen sinde — men selv i tilfælde af dansk medlemskab af fællesmarkedet skal man ikke regne med store gevinster for dansk landbrug.

Industriens indvendinger har særlig samlet sig omkring en omkostningsforøgetelse som følge af højere råvaretilførsel. Hvor store omkostningsforøgetelser der kan blive tale om, afhænger ganske af forhandlingernes videre forløb, og jeg skal ikke begynde at sætte tal på, hvilke forøgetelser der kan blive tale om. Men industriens talsmænd overser, at der på industripolitiske områder

med hensyn til forskning, produktudvikling, finansieringssamarbejde og energisamarbejde ligger store muligheder for fremtidig industri gemt i det nordiske økonomiske samarbejde. Det er for de politiske overvejelser nok så betydningsfuldt, men disse fremtidsudsigter har af gode grunde ingen erhvervsorganisation til at tale sin sag.

Mit parti håber, at folketinget i løbet af denne samling kommer til at tage stilling til Nordek, og at der kan findes et grundlag i alle nordiske lande for en positiv beslutning. Det vil være et skridt af vidtrækkende betydning for de nordiske landes økonomier og for de nordiske landes placering i forhold til omverdenen.

Udviklingen i fællesmarkedet giver stadig ikke håb om afgørende ændringer, og en køligere indstilling synes at være på vej til at slå igennem i England.

På det indenrigspolitiske område vil folketinget ikke komme til at savne arbejdsstof i den kommende samling. Der er et stærkt behov for politiske drøftelser om retningslinjerne for den fremtidige landbrugspolitik. Det bliver der lejlighed til, når der efter nytår foreligger nye redegørelser. Landbruget er inde i store omvæltninger, erhvervets rolle i dansk økonomi er under forandring, men der er ingen grund til at møde landbrugets problemer ud fra en defensiv holdning. Der er derimod grund til at præcisere målsætningen i vor landbrugspolitik, efter at det nuværende mønster har været gældende i et tiår.

Det radikale venstre hilser det med glæde, at vi i denne samling kommer til at beskæftige os indgående med forureningsproblemerne. Mange forureningsproblemer er af forholdsvis ny dato, men nye vil melde sig. Opgaven falder især i to dele: der er dels behov for en øjeblikkelig indsats på helt konkrete områder, dels behov for et mere langsigtet arbejde, som særlig er af forskningsmæssig karakter. Regeringen kan regne med det radikale venstres fulde støtte i arbejdet på at forbedre lovgivning og forhold på disse områder. Igen gennem en bedre planlægning af industri- og boligområders placering kan meget nås, og dermed griber forureningsproblemerne ind i hele den erhvervsmæssige udvikling. Både stat og kommuner må være parat til at sætte økonomiske midler bag forureningsbekæmpel-